

Antwoorden op bezwaren tegen windenergie

1. Geen wind, maar zon

Windmolens leveren in Nederland voor hetzelfde geld twee keer zo veel stroom op als zonnepanelen. Toch zijn zon en wind even hard nodig: ze vullen elkaar goed aan. Als het zonnig weer is, waait het vaak minder, en omgekeerd. Ook aardwarmte, sommige soorten biomassa, energie uit water en andere bronnen zijn nodig. Alleen dan, en als we ook nog heel veel energie besparen, kunnen we echt afscheid nemen van fossiele brandstoffen.

2. Beter op en andere plek

We kunnen windmolens niet allemaal in de windrijkste gebieden neerzetten. Zowel op land als op zee moeten we rekening houden met mens en natuur. Daarom heeft het rijk een verdeelsleutel gemaakt: tussen zee en land, en op land tussen de twaalf provincies. Ook Gelderland heeft daarin een opgave. Het is niet verstandig heel Gelderland vol te zetten met windmolens. Een zorgvuldige locatiekeuze is nodig. Maar windmolens alleen plaatsen als er geen huizen binnen een kilometer afstand staan, zoals sommigen voorstellen: dat gaat niet in ons dichtbevolkte land, als we ook de natuur en mooiste landschappen willen sparen.

3. Fossiele energie is nog steeds nodig als backup

We zitten nu in een overgang, de energietransitie. Het klopt dat er nu nog geen volledige oplossing is voor momenten dat de duurzame bronnen niet genoeg energie leveren. Denk aan bewolkte dagen met ook nog eens weinig wind. Er zijn ook momenten dat er meer dan genoeg energie wordt opgewekt. Die overschotten en tekorten moeten in balans worden gebracht. Mogelijke oplossingen zijn accu's, overtollige stroom omzetten in bijvoorbeeld waterstof of het gebruik van slimme energienetwerken. Dat is een puzzel, maar er wordt hard aan gewerkt en er komt ongetwijfeld een oplossing voor.

4. Windmolens draaien op subsidie

De kostprijs van windenergie op land is op dit moment nog hoger dan de marktprijs. Om toch de overstap naar duurzame energie te kunnen maken, stimuleert de Rijksoverheid via subsidie te investeren in windenergie. Als de ontwikkeling zich doorzet, daalt de kostprijs en is subsidie niet meer nodig. Daarnaast moeten, bij een kostenvergelijking, de gevolgen van fossiele energiewinning en –gebruik meegenomen worden. Het IMF berekende dat consumenten en bedrijven wereldwijd 4.650 miljard euro per jaar meer voor hun fossiele brandstoffen zouden moeten betalen om de bijkomende kosten van vervuiling en gezondheidsschade te dekken.

5. Last van slagschaduw

Als de zon laag staat (in de ochtend en de avond) kan er schaduw op woningen vallen, wat zeer hinderlijk is bij draaiende wieken. Daarom is een norm gesteld van maximaal 20 minuten slagschaduw per dag voor niet meer dan 17 dagen per jaar. In totaal dus minder dan 6 uur per jaar. Moderne windmolens worden zo geprogrammeerd dat de wieken automatisch stilstaan op momenten dat woningen door de slagschaduw geraakt worden. Dat gebeurt per woning aan de hand van een tijds klok, met slagschaduw berekeningen uitgaand van de stand van de zon, en een lichtintensiteitsmeter op de molen.

6. Last van geluid

De wet stelt normen voor het maximale geluid van windmolens. 's Nachts mag het geluid gemiddeld niet meer dan 41 decibel (dB) zijn, gemeten aan de gevel van een woning. Overdag geldt 47 dB als grens. 'Gemiddeld' betekent dat er soms méér geluid kan zijn. Maar ook dan is het niet meer dan een achtergrondgeluid bij de woningen het dichtstbij. Het is nooit een hard geluid. Laagfrequent geluid zit verwerkt in de geluidsnormen. Dit wil niet zeggen dat mensen nooit geluidhinder zullen ondervinden; de ene persoon is nu eenmaal gevoeliger dan de ander.

7. Slecht voor de gezondheid

Op dit moment is er onvoldoende bewijs dat er een relatie is tussen windmolens en gezondheidsschade. Dit betekent niet dat omwonenden geen overlast kunnen ervaren. Omwonenden die windmolens zien als een aantasting van hun woonomgeving, ergeren zich doorgaans meer aan de molens, waardoor gezondheidsklachten als slapeloosheid, hoge bloeddruk et cetera) kunnen ontstaan. Omwonenden die betrokken zijn bij het proces en de exploitatie van de molens, kijken daar doorgaans anders (positiever) tegenaan.

8. Dalende woningwaarde

Windmolens zijn een ruimtelijke ontwikkeling, net als wegen, gebouwen en andere veranderingen. Onzekerheid over zo'n ontwikkeling, of hard en vaak roepen dat woningen minder waard worden, leidt er toe dat woningen tijdelijk minder waard worden. Het uiteindelijke effect is bij windmolens beperkt. Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat woningen op ongeveer 2 kilometer afstand van windmolens gemiddeld 0,7 procent minder waard worden. Woningen die dichtbij staan - op 500 tot 750 meter afstand - zijn gemiddeld 2,6 procent minder waard. De grootte van het effect hangt sterk samen met wat er in de omgeving al aan andere storende zaken aanwezig is.

9. Gehaktmolens voor vogels en vleermuizen

De sterfte van vogels door windmolens is gering vergeleken met andere doodsoorzaken (katten, verkeer, ramen, landbouw, jacht, hoogspanningsleidingen). Toch zijn er wel voorbeelden bekend van veel dode vogels door verkeerd geplaatste windturbines. Hetzelfde geldt voor vleermuizen. Daarom is bij elk initiatief voor windmolens goed onderzoek wettelijk verplicht. Zeker op bepaalde locaties kunnen ongewenste effecten optreden. Denk aan vliegroutes tussen slaapplekken en gebieden waar voedsel wordt gezocht, gebieden waar vogels baltsvluchten uitvoeren of op de thermiek omhoog cirkelen, plekken waar vleermuizen jagen en belangrijke trekroutes van vogels en vleermuizen. Een zorgvuldige locatiekeuze is dus van groot belang. Tegenwoordig kan ook met een stilstandvoorziening gewerkt worden.